

Nieuwsbrief

nummer 3, december 2015

Vereniging Vrienden van de Stads Kern Zwolle - Secretariaat: Postbus 1180, 8001 BD Zwolle
Website: www.vriendenvandestadskernzwolle.nl - E-mail: info@vriendenvandestadskernzwolle.nl

Het aanzien van de stad

Zelden zal er in en nabij de binnenstad van Zwolle op zoveel beeldbepalende locaties tegelijk gesloopt en gebouwd zijn. En dan ook nog op een voor Zwolle niet alledaagse schaal.

De sloop van het voormalige ziekenhuis De Weezenlanden is in volle gang. De bouw van de pakeergarage en bioscoop aan het Katwolderplein zijn begonnen. Het eerste appartementengebouw op het Kraanbolwerk is op hoogte. Op de landtong bij het Rodetorenplein is het Havenmeestergebouwtje verzezen. En aan de Melkmarkt is letterlijk een gat geslagen voor bouw van een groot warenhuis. Een flink deel van het Nijkerkenbolwerk is op de schop genomen en wordt heringericht.

Met een stad waar zoveel gaande is moet het wel goed gaan. Dat is tot op zekere hoogte ook het geval. Maar er zijn ook bedreigingen en die betreffen vooral de publieke, culturele en commerciële kernfuncties van de binnenstad. Leegstand en omvallende winkelketens tasten die functies aan. Net zo als het door de Vrienden betreunde vertrek van de Bibliotheek uit de binnenstad. De uitdaging voor 2016 is daarom waar mogelijk die kernfuncties te versterken en planmatig toe te werken naar een duurzaam kernwinkelgebied.

Het is haast niet meer voorstelbaar dat nog maar een aantal jaren geleden het Katwolderplein werd gezien als een absoluut noodzakelijke uitbreidingslocatie voor de winkelfunctie van de binnenstad.

Rijksmonument gered

De monumentale boerderij aan de Valkenbergweg in Herfte lijkt niet langer met sloop bedreigd. Daarvan was begin 2014 sprake toen voor de ontvlechting van de spoorlijnen naar Meppel en Emmen ter hoogte van de boerderij een tijdelijk hulpspoor zou moeten worden aangelegd. Een hulpspoor nodig om een tunnelbak, een 'drive under', voor de Emmerlijn aan te kunnen leggen. Sedertdien zijn voor de ontvlechting diverse alternatieven en locaties onderzocht.

Het Bestuurlijk Overleg Spoor Noord-Nederland (waarin vertegenwoordigd het ministerie, de provincies Groningen, Friesland, Drenthe en Overijssel, de gemeente Zwolle en ProRail) hebben nu hun keuze bepaald. De 'drive under' komt in Herfte maar daarvoor hoeft de boerderij niet te wijken.

De staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu moet op basis van dit advies de knoop nu doorhakken.

Nijkerkenbolwerk op de schop

Met gemengde gevoelens heeft het bestuur van de Vrienden gereageerd op de herinrichting - na bodemsanering - van het Nijkerkenbolwerk. Uit onze brief aan het College van B&W:

"Toen in de vorige eeuw de Zwolse gasfabriek werd gesloopt hebben de Vrienden zich in de zeventiger jaren sterk gemaakt voor de herinrichting van het vrijgekomen gebied door de aarden stadswal ter plaatse te reconstrueren en deze te beplanten met

een dubbele rij bomen. Dat idee is na de nodige discussie door de gemeente overgenomen en uitgevoerd. Met als resultaat dat een klein deel van het stadsgezicht vanaf de gracht er ongeveer opnieuw uitzag zoals dat in de zeventiende eeuw het geval was. U zult begrijpen dat wij het jammer vinden dat de toen gerealiseerde inrichting ongedaan gemaakt gaat worden."

"De Vrienden realiseren zich dat opvattingen over de inrichting en het gebruik van de stedelijke openbare ruimte aan verandering onderhevig is. Het ontgaat de Vrienden niet dat de Potgietersingel op zonnige dagen het 'mini Vondelpark' van Zwolle is. Het stedelijk groen is voor bewoners en bezoekers van de stad een steeds belangrijker recreatieve functie gaan vervullen. De huidige inrichting van het Nijkerkenbolwerk vervult die functie niet. Kennelijk is die inrichting niet uitnodigend voor recreatief gebruik. De inmiddels forse rij bomen met bijbehorende schaduw zal daar ongetwijfeld een rol in spelen. Vanuit het perspectief van het verhogen van de gebruikswaarde van het Nijkerkenbolwerk kunnen we een herinrichting -zij het met spijt-billijken."

Beeldkwaliteit binnenstad en schil

Het is een tijd stil geweest rond de vorderingen voor het opstellen van beeldkwaliteitsplan voor de binnenstad en de schil daaromheen. Met het beeldkwaliteitsplan moet 'de ruimtelijk kwaliteit in en om de binnenstad beter beschreven, geborgd en toetsbaar' worden gemaakt.

Een vertegenwoordiging van de Vrienden heeft in het achterliggende jaar met andere geïnteresseerden deelgenomen aan diverse voorbereidingsbijeenkomsten.

Recentelijk heeft het College van B&W een informatienota vastgesteld waarmee de gemeenteraad op de hoogte wordt gebracht over de stand van zaken en de methode die gemeente wil hanteren bij het opstellen en gebruik van het beeldkwaliteitsplan (voor de Informatienota, zie onze website).

Naar verwachting zal de raad de informatienota in februari 2016 behandelen.

Daarna zal verder gewerkt kunnen worden aan de uitwerking van het definitief beeldkwaliteitsplan.

De Vrienden zien in een beeldkwaliteitsplan mogelijkheden tot bescherming van ruimtelijke/historische kwaliteit nu uit recente ervaring opnieuw is gebleken dat het huidige bestemmingsplan (ZARA) en het beschermd stadsgezicht (woning Ter Pelkwijkpark) weinig tot geen bescherming bieden.

Kleine ledenstatistiek

	stand begin 2015	stand eind 2015
leden	321	314
leden 65+	135	129
niet-leden	111	111
ontvangers		
Nieuwsbrief		

De teruggang in het ledental heeft twee oorzaken: overlijden van leden en opzegging wegens financiële motieven.

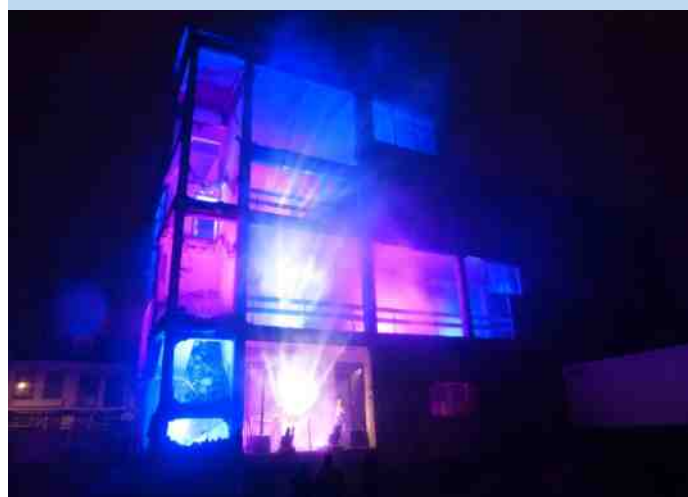

Primark Melkmarkt

Met nodige vertoon is op 24 november jl. de bouw van start gegaan van het warehouse voor Primark aan de Melkmarkt. Met muziek en een lichtshow in het kaal gesloopte casco van het voormalige gemeentearchief. De bouwplaats zelf biedt tijdelijk ongekende mogelijkheden voor 'onbestaanbare foto's'.

De middeleeuwse kelder onder één van de gesloopte Tjilpannen blijft behouden - ontoegankelijk weliswaar - onder de nieuwe winkelvloer.

Eind 2016 moet het warehouse min of meer gereed zijn.

In Memoriam Jan Cremers

27.12.1928 - 21.11.2015

Op 21 november jl. overleed oud-voorzitter van de Vrienden van de Stadskern Jan Cremers.

Na zijn pensionering als directeur van ziekenhuis De Weezenlanden werd hij in 1990 voorzitter van de Vrienden.

Hij drukte in de negentiger jaren een belangrijk stempel op de discussie over het behoud van de historische binnenstad en de nieuwbouwprojecten in de oude stadskern. Met zijn "schilders-oog" had hij een uitstekend gevoel voor wat al dan niet passend was in de historische stad.

Jan Cremers was een beminnelijk mens, die tact paarde aan vasthoudendheid. Door zijn grote netwerk was hij als voorzitter effectief. Maar ook een teamspeler die een goed oog had voor de kwaliteiten van zijn mede bestuursleden en wist hoe daarvan gebruik te maken.

In zijn voorzitterschap speelden grote projecten in Zwolle waarop de Vrienden onder zijn leiding tastbare invloed op wisten uit te oefenen. De nieuwbouw voor de Rechtbank: de 'Doos van Daan' (het rechtbankontwerp van architect Gunnar Daan) werd met succes bestreden. Het Maagjesbolwerk met het omstreden plan van Herzberg werd ingeruild voor het gerealiseerde ontwerp van Ruijssenaars. Bij de herontwikkeling van het Eiland werd aandrongen om de Italiaanse architect Natalini voor het ontwerp te strikken. Het omstreden ontwerp voor de nieuwe schouwburg ingepast in een omvangrijk bouwvolume op het Noordereiland verdween van tafel. En tot slot het aanvankelijke plan van de Provincie Overijssel om het Provinciehuis (van Duintjer) te slopen en te vervangen voor nieuwbouw resulteerde in een renovatie.

Bij zijn afscheid in 2002 werd Jan Cremers erelid van de vereniging.

Geboren in Maastricht en onmiskenbaar zuiderling gebleven had hij Zwolle in zijn hart gesloten.

Herontwikkeling Weezenlanden

De sloop van het voormalig ziekenhuis De Weezenlanden is na de 'vleermuisvertraging' in volle gang.

Dat levert nieuwe stadsgezichten op. Het Domicanenklooster aan de Assendorperstraat hoort visueel weer bij de (binnen)stad

na jarenlang aan het oog onttrokken te zijn geweest door de hoogbouw van het ziekenhuis.

Over de uitwerking van de nieuwe woonwijk op het ziekenhuis is het al een tijdje stil geweest. Begin 2016 willen we de architecten eens vragen hoe ver de plannen zijn ontwikkeld. Met name de gebouwen langs de Luttenbergstraat moeten naar de mening van de Vrienden harmoniëren met de moderne(re) architectuur van Rechtbank, Provinciehuis en het kantoorverzamergebouw.

Sloop ziekenhuis De Weezenlanden

Kraanbolwerk

Het lijkt of het gesloopte bedrijfsgebouw van Schaepman op het Kraanbolwerk weer is herrezen. In korte tijd is een bouwwerk opgetrokken in een vorm en volume dat doet denken aan dat wat er stond. Dit toekomstige appartementencomplex is het eerste tastbare bewijs van de herontwikkeling van het Kraanbolwerk.

De plannen voor het Kraanbolwerk zijn door ontwikkelaar AM aangepast. Het geplande appartementengebouw 'De Saillant' tegenover de Swaenenborgh is geschrapt. Er voor in de plaats komen een groenelement en aan aantal huizen. Deze ingreep geeft het plan meer ruimte. Een vertegenwoordiging van de Vrienden was destijds betrokken bij de architectenselectie van de 'De Saillant'. De Vrienden zullen zich inzetten om ook voor de vervangende huizen een hoogwaardige kwaliteit aan architectuur te realiseren.

Appartementengebouw Kraanbolwerk

Indien onbestelbaar:
Postbus 1180 8001 BB Zwolle

Het bestuur van de Vrienden wenst u een voorspoedig en inspirerend 2016

Busbrug Spoorzone

Op 2 december jl. heeft een zeer druk bezochte 'Inspiratiebijeenkomst' plaatsgevonden waarin belangstellenden hun ideeën en wensen naar voren konden brengen over de vormgeving van de busbrug. Dat is de brug die vanuit de Veerallee de stads- en streekbussen over het spoor moet leiden naar het busperron aan de zuidzijde van het station.

De resultaten van deze bijeenkomst zijn inmiddels besproken door de beoordelingscommissie die de criteria voor de aanbesteding de busbrug opstelt. De beoordelingscriteria worden op 19 januari gedeeld met het Kwaliteitsteam Spoorzone. Daarna worden ze ter goedkeuring voorgelegd aan het college van B&W en gaan ze ter informatie naar de gemeenteraad.

De vastgestelde criteria vormen het uitgangspunt voor de architecten die met het ontwerp van de busbrug aan de slag gaan. Eind januari, als ze door het College van B&W zijn goedgekeurd, zijn de criteria openbaar.

De aanbesteding gaat formeel van start in maart 2016. Rond de zomer is dan bekend welke partij het winnende ontwerp voor de brug heeft gemaakt.

Van de zijde van de Vrienden is benadrukt de landhoofden en de brug als één ontwerp te zien.

Veel bruggen zijn niet veel meer dan een paar poten met een blad erover. De busbrug moet meer dan dat worden. Met enige jalousie is gewezen op architectuur van de nieuwe Verlengde Waalbrug in Nijmegen. Zo kan een brug er ook uitzien!

Nieuwe Verlengde Waalbrug Nijmegen

Herinrichting Gasthuisplein

Het Gasthuisplein is een belangrijke schakel in de Openbare Ruimte van onze historische binnenstad. Het Gasthuisplein verbindt het Rodetorenplein, Melkmarkt, Oude Vismarkt, Gasthuisplein en vervolgens in de richting van het Kerkbrugje. Op het plein komen vele wegen en stegen uit.

De huidige inrichting van het Gasthuisplein kent vele functies en gebruikers en is chaotisch en vrijwel zonder enige vorm van kwaliteit. Dit valt des te meer op nu recentelijk de Oude Vismarkt opnieuw is ingericht.

Voor het Gasthuisplein wordt al geruime tijd gewerkt aan het opstellen van een programma van eisen voor een nieuwe inrichting. Dit gebeurt door de gemeente in een regierol in samenwerking met de ondernemers, bewoners, maatschappelijke organisaties, etc. Ook de Vrienden van de Stadskern zijn in het overleg vertegenwoordigd.

Het Programma van eisen is voor een belangrijk deel opgesteld en wordt nu vertaald in een aantal ontwerpen waarover wordt gediscussieerd om voor en nadelen van de ruimtelijke vertaling met elkaar te bespreken en keuzes te maken.

Het programma van eisen gaat o.a. over:

- * een herkenbaar plein in onze binnenstad waar de mogelijkheid is om afspraken met elkaar te maken
- * goede aansluiting op de Diezerstraat, Oude Vismarkt, Nieuwe Markt
- * het Gasthuisplein moet multifunctioneel kunnen worden gebruikt
- * een stevige groenstructuur is onderdeel van het plein
- * onderzocht wordt of de oude Aa zichtbaar kan worden gemaakt
- * de auto is te gast op het plein.
- * er moeten 400 fietsparkeerplaatsen worden gemaakt
- * 3 parkeerplaatsen voor mindervaliden
- * het bestaande kunstwerk en klok moeten een goede plaats krijgen
- * er is 1 miljoen euro beschikbaar

Een belangrijk onderdeel van het programma van eisen zijn de fietsparkeerplaatsen.

400 is veel en kunnen de nieuwe inrichting van het plein gaan domineren. Daarom wordt er onderzocht of de fietsparkeerplaatsen niet in een gebouw kunnen worden ingepast. Dit zou een mooie oplossing zijn. Maar of dit betaalbaar is wordt onderzocht.

In onze volgende uitgave van het kwartaalbericht kan waarschijnlijk het ontwerp voor de inrichting worden getoond.